

MODELI

EVANGELIZACIJSKA KATEHETSKA I SAKRAMENTALNA DIMENZIJA »PRISPODOBE O DOBROM PASTIRU« U PRIPRAVI PRVOPRIČESNIKA

s. Zdravka Anastazija Rajić

U ovom prilogu prikazat ćemo prisutnost triju stvarnosti: evangelizacije, katehizacije i liturgije u pripremanju prvopričesnika za slavljenje sakramenta pomirenja i euharistije. Tema ili sadržaj za tu provjeru bit će dvije prisposode: o dobrom pastiru i o izgubljenoj ovcu.

Najprije par riječi o samim naslovniciima evangelizacije — katehizacije — liturgije, tj. o pripravnicima za prvu pričest, o karakteristikama njihove razvojne dobi, o njihovim nutarnjim dispozicijama i psihološkoj potrebi (antropološki vid), kako bi se moglo vidjeti na koji način evangelizacija — katehizacija — liturgija preko parabole o dobrom pastiru dolazi u susret njihovoj potrebi i odgovara na nju (biblijsko-teološki i katehetski vid).

ANTROPOLOŠKI PRISTUP PRVOPRIČESNICIMA

Pripravnici za prvu pričest su redovito polaznici drugog ili trećeg razreda osnovne škole, odnosno djeca u osmoj i devetoj godini života. Razdoblje u kojem se oni sada nalaze naziva se prema autorima koje sam konzultirala¹ srednjim djetinjstvom koje traje od 7—9 godine ili se pak naziva mlađom školskom dobi² koja zahvaća niže razrede osnovne škole.

Intelektualni razvoj

Razdoblje u kojem se djeca sada nalaze često se naziva razdobljem razuma. Dosadašnje sa situacijom povezano mišljenje prelazi u empiričko. Iz osjetnih spoznaja rađaju se prve manifestacije razumskih aktivnosti. Raste sposobnost apstrahiranja, smisao za logično povezivanje i deduktivno razmišljanje. Na njihovim se usnama pojavljuje pitanje „zašto“? Njihova misao o predmetima dobiva objektivno obilježje, jer ih više ne promatraju isključivo u odnosu prema subjektu. Žele shvatiti povezanost među predmetima i događajima. Javlja se sposobnost analiza, rastavljanja stvarnosti na njene dijelove i situacije na njene čimbenike. Pri tome im pomaže govor, koji potiskuje pokrete, kojim oni sada već dobro vladaju. U ovom je razdoblju učenje djetetova centralna aktivnost i ono sada

¹ Usp. ŽLEBNIK, D., „Psihologija deteta i mladih“, II deo, Delta-pres, Beograd, 1972, str. 285; usp. također SLIŠKOVIĆ, Z., „Srednje djetinjstvo (7. i 8. godina)“ u: Odgoj djece u vjeri u kršćanskoj zajednici (zbornik radova IV. katehetske ljetne škole, Rijeka, 2-11. srpnja 1974.) Zagreb 1975, str. 96.

² Usp. FURLAN, I., „Čovjekov psihički razvoj“ ŠK, Zagreb, 1983, str. 100.

usvaja najviše informacija, ali se one uglavnom odnose na konkretne vidljive pojave. Dijete se približava vidnom realizmu i razlikuje svijet mašte od stvarnog svijeta. Njegovo vrednovanje informacija ima crno-bijelo obilježje, jer ono još ne pozna i ne shvaća nijansiranje.³

Emotivni razvoj

Autori koje sam konzultirala slažu se u tome da je čuvstvenost manje karakteristična za ovo razdoblje.⁴ Radi ulaženja u vidljivi svijet unutarnji život gubi nešto od svoje svježine, tako osobito djeca u 8. i 9. godini života žele se naučiti služiti vanjskim svijetom, tj. žele upoznati pravila rada umjesto igre. Osnovna karakteristika da djeca ove dobi počinju racionalno objašnjavati i svoje i tuđe čuvstveno ponašanje. Zato ta djeca omogućuju kontrolu emocionalnog ponašanja.

Djeca ove dobi mogu imati i neke specifične emocije koje su jače izražene kao što su: strah, briga, srdžba, ljubomora, ljubav. Sve ove sadržaje kao i druge djeca preuzimaju od odraslih u svojoj okolini. Zato se pravilnom suradnjom i odgojnim djelovanjem roditelja, okoline i škole djetetu može pomoći u realnom ostvarivanju samog sebe.

Moralni razvoj

Karakteristično je za ovo razdoblje da se kod djece budi svijest i to u vezi s njihovim zanimanjem za objektivni svijet, sposobna su razmišljati o svom opažanju. Sve što se djetetu predlaže, zaustavlja se pred njegovom voljom koja odlučuje hoće li nešto prihvatiti ili ne. Tako postaje odgovorno za svoje čine. Dijete razlikuje dužnost — ono što treba učiniti od onoga što je učinilo. Stvara vlastito moralno prosuđivanje i rjeđe baca krivnju na druge. Savjesno je i ozbiljno vrši svoje dužnosti, spremno je na hrabrost i velikodušnost, koje su u isto vrijeme spontane i ozbiljne, naivne i radosne. Dijete u osmoj i devetoj godini ne voli kad mu se točno određuje što mora uraditi i nije mu teško slagati. Sposobno je učiniti mnogo više nego što hoće i zato treba od njega na prikladan način tražiti i male napore. Njegova je ljubav još pod utjeca-

jem ljubavi i poziva, a nije oblikovana zakonom i propisima. Dijete o kojem govorimo — prvopričesnik, želi biti dobro, pohvaljeno i voljeno. Ono želi druge razveseliti i odgovoriti na njihovu ljubav. U katehezi za ovaj uzrast već je moguć sistematski rad, ali tako da pri tom treba voditi računa da se radi tek o početku misaonosti. Dijete sve ono što je spoznalo želi prenijeti u djelo, ali isto tako želi dokučiti i smisao svega onoga što vidi da drugi rade.⁵

„Kršćanski moral je integralni dio vjere i zato ne možemo zamisliti odgoj u vjeri bez moralne dimenzije.“⁶ Dokle god dijete razumno ne zna i nije sposobno razlikovati dobro od zla, ono je uvjetovano izvana, ali kad je dijete sposobno pitati: zašto ovo smijem ili zašto ovo ne smijem? — ono tada traži i daje smisao nutarnjim vrednotama, tj. postepeno razlikuje dobro od zla.

„Na djetetovim ustima „NE“ znači odijeliti se od drugih, razlikovati se od drugih, da bi bilo ono samo.“⁷ U časovima djetetove afirmacije ono mora prvo reći „NE“, da bi onda bilo sposobno reći „DA“.

Tijekom tog afirmiranja „dijete nije čovjek u malom — nego čovjek u nastajanju.“⁸

Socijalni razvoj

Za socijalni razvoj djece ove dobi karakteristična je grupna povezanost, tj. da se djeca povezuju u veće ili manje grupe, a ne dolaze do izražaja neka izražajna individualna prijateljstva. Pripadnost takvim grupama ima svoje

³ Usp. SLIŠKOVIĆ, Z., nav. dj., str. 99–100; COLOMB, J., „Kateheza životnih dobi“, Zagreb, 1979, str. 45; ŽLEBNIK, L., nav. dj., str. 361–362; FURLAN, I., nav. dj., str. 107–108.

⁴ Usp. Z. SLIŠKOVIĆ, nav. dj., str. 100–101, COLOMB, J., nav. dj., str. 45; ŽLEBNIK, L., nav. dj., str. 362; FURLAN, I., nav. dj., str. 105–106.

⁵ Usp. COLOMB, J., nav. dj., str. 45–46.

⁶ Usp. SRAKIĆ, M., „Moralna dimenzija u katehizaciji djece u odgoju djece u vjeri u kršćanskoj zajednici“ (Zbornik radova IV. katehetske ljetne škole, Rijeka 2–11. srpnja 1974.), Zagreb, 1975, str. 232–243.

⁷ Isto.

⁸ Isto.

značenje: tako da se dijete počinje odvajati od odraslih, tj. od sredine u kojoj je do sada bilo, te se čvršće povezuje sa svojim vršnjacima u grupi gdje se međusobno oponašaju i poistovjećuju s grupom. Te grupe su prema van zatvorene, u njima postoje norme ponašanja koje nisu izričite već se same po sebi razumiju, pa budući da postoje norme, postoje i sankcije. Sama grupa ima svoju „tajnu“ šifru komunikacije. Među djecom se osjeća borbenost za mjesto vode u grupi. Ako bi neki novi član došao u grupu, nepoželjan je, osim ako ispuni neke uvjete kao što su: da bude natprosječno dijete, ili da se ističe u nekoj posebnoj osobini. Pogrešno je grupe razbijati, treba biti prema njima tolerantan i taktičan. Ako je grupa negativna, treba je odgojnim djelovanjem učiniti pozitivnom.⁹

„Udruživanje je značajno za dob razuma.”¹⁰ Dijete samo osjeća potrebu da ostavi sredinu u kojoj živi i da se podvrgne školskom zakonu kao i crkvenom koji je za sve isti. U Crkvi je to poziv na vjerski život po katehezi i sakramentima.

BIBLIJSKO TEOLOŠKI PRISTUP PRISPODOBAMA

Kristova parabola o Dobrom pastiru (Iv 10,1–8) može se potpuno razumjeti samo u kontekstu cijele Objave. U SZ vrlo se često odnos Jahve i izabranoga naroda slikovito prikazuje slikom pastira i njegova odnosa prema ovcama. Pri tome posebno treba imati na umu proroka Ezekijela (34; 37,16–27) koji toj slici posvećuje posebnu pažnju.

Parabola nastaje u ozračju Isusovih polemičkih susreta s farizejima koji su osporavali njegov autoritet. Farizeji su pastiri koji nisu ušli kroz vrata ovčinjaka i ovce ne poznaju njihov glas pa su zato lopovi, najamnici, nepoznati, razbojnici. S druge strane Isus je pravi pastir koji ulazi na vrata ovčinjaka, štoviše on je i vrata ovcama. Isusova vlast je kao vlast pastira koji čuva svoje stado i priznaju je svi koji mu pripadaju. Njegova je vlast u funkciji ovaca, to je autoritet služenja, brige za dobro ovaca kojima se stavlja na raspolaganje bez ikakve rezerve. I živo t svoje daje za svoje ovce.

Kao pravi pastir zove svoje ovce po imenu, poznaje ih svaku posebno i to poznavanje je biblijsko, prožeto ljubavlju. Ovo poznavanje je vrlo važno, jer tko ne poznaje ovce po imenu i koga one ne poznaju, neće ga slijediti. U vrijeme kad Ivan piše svoje Evandjelje mnogi su već napustili poslušnost Zakonu kako su ga izlagali pismoznanci i učitelji. Slijedili su Isusa i njegovo Evandjelje.

Isus je vrata ovčinjaka (važnost objaviteljske formulacije „Ja sam...”). Prispodobljujući se s vratima ovaca Isus naglašava svoj autoritet; oni koji ne dolaze u njegovo ime i s njegovim ciljevima prije ili kasnije će propasti, a ovce ih neće prihvatiti niti slijediti. On je i vrata ovcama koje samo kroz njega dolaze na put spasenja i s njima nalaze pravu hranu.

Parabola o Dobrom pastiru izričito odražava Kristovu osobu i njegovo poslanje. Krist polazi od općih situacija koje se susreću u životu bilo kojega pastira sa stadom, ali u prispodobi nalazimo elemente koji su novi i mogu se primijeniti samo na Isusa. Ne daju svi pastiri život za svoje ovce niti su obvezni to činiti. Obično je na prvom mjestu život pastira koji se brine za svoje ovce, jer od njih mu dolazi korist. Osim toga Isus govori i o ovcama koje nisu iz „ovčinjaka” i njih treba uvesti u ovčinjak ali tek pošto upoznaju Isusov glas. Ovo je glavna novost prispodobe po čemu se ona razlikuje od prispodoba u SZ. U SZ i u sinoptičkoj tradiciji stado je izabrani Božji narod, a u ovom Ivanovom odlomku stado trebaju sačinjavati i drugi. Stvoren je nov princip pripadanja: stadu pripadaju oni koji slušaju glas Pastira. Tako nastaje nov odnos između Pastira i ovaca, to je odnos zajedništva. Koliko bi to zajedništvo trebalo biti životno i stvarno pokazuje nam činjenica da ga Isus uspoređuje sa svojim zajedništvom s Ocem („Kao što mene poznaje Otac, i ja poznajem Oca”). Takvo je zajedništvo između Isusa i vjernika, zajedništvo koje se

⁹ Usp. FURLAN, I., nav. dj., str. 106–107.

¹⁰ Usp. COLOMB, J., nav. dj., str. 46.

¹¹ Usp. Hirt, u LThK 5, str. 384–386; Usp. Beyreuther E. Postere, u: Dizionario dei Concetti biblici del Nuovo Testamento, Bologna, 1976, str. 1220–1224.

rada i hrani vjerom i očituje se u poslušnosti.

Isus, Dobri pastir, dragovoljno daruje svoj život za ovce i zbog toga ga ljubi Otac njegov. Ovce prema tome pripadaju Ocu. Možemo reći da Isus na ovaj način otkriva da nije došao obnoviti židovske institucije, nego je došao stvoriti novu ljudsku zajednicu.

Božji je plan da ljude ispuni životom, i jer potpuno prihvaća taj Očev plan, Isus postaje jedno s Ocem. Zato Isus i ne traži svoje dobro, svoju slavu, nego jedino dobro ljudi.

Daruje svoj život bez prisile, dragovoljno i slobodno i tako ulazi u životni dinamizam s Ocem, živi svoje sinovstvo. Tako je on Sin Božji, jednak Ocu, a u isto vrijeme on postaje i uzor čovjeku. Ne boji se darovati svoj život za svoje ovce jer je siguran da će ga moći ponovno uzeti i to snagom iste ljubavi kojom ga daje.

Naime, gdje je ljubav bez granica tu je i život bez granica. Za onoga koji ljubi, smrt ne postoji, jer dati život znači do kraja i apsolutno vjerovati u istinu ljubavi koja je snaga života. Parabola isto tako naglašava stav koji mora prožimati sve one koji ulaze u Isusov ovčinjak. Pripadati njegovoj zajednici znači poznavati Isusa koji je život svoj dao za svoje, dakle, upoznati njegovu ljubav. Zbog toga izraz „i poznajem svoje i mene poznaju moje“ izražava istinski odnos ljubavi između Isusa i njegovih. Zbog toga pripadnost Isusu nije neko izvanjsko posinovljenje, ona je dubinska, sudbinski povezana s Isusom koji poznaje svoje i koga njegovi poznaju. U tom je, u konačnici, i bit vječnoga života: „A ovo je život vječni: da upoznaju tebe, jedinoga i istinitoga Boga, i koga si poslao Isusa Krista“ (Iv 17,3).

Isus u ovoj prisposobi također otkriva i nove horizonte svoje buduće zajednice. Njegovo poslanje nije usmjereno samo prema izbornom narodu i on ne daruje svoj život samo za izabrane. Božja ljubav zahvaća sve ljude i sva stvorenja i jedinstvo svih ostvaruje se pod vodstvom jednoga Pastira koji poznaje svoje i život svoj daje za svoje ovce. Odnos koji postoji između Pastira i njegovih ovaca nije obično druženje, suživot koji ima za cilj uzajamnu korist. Radi se o životnoj povezanosti jer će Isus sa svojom smrću kojom se daruje biti jedini izvor života svojim ovcama.

povezanost sa svojim. On poziva na puninu života. Tek će po svojoj muči, smrti i uskrsnuću omogućiti nutarnje zajedništvo i suživot sa sobom. Vrata kroz koja se ulazi u to zajedništvo za vjernika je sakrament krštenja. Stol kojeg Krist prostire i za koji poziva svoje jest EUHARISTIJA. A u slavlje Euharistije ulazi se po sakramentu pomirenja. Stoga su svi kršteni- ci kao stado za koje „pastir polaže život“ i koji daje život svakom kršteniku.

Roditelji kao prvi „evangelizatori“ imaju veliku odgovornost. Oni trebaju djetetu svojim življenim primjerom pokazivati da su kršćani odgovorni za širenje ljubavi u svijetu, jer su krštenjem dobili taj Božji život.¹² Djeca su po krštenju već postala djeca Božja. Oprana su od „izvornog“ grijeha i primljena u zajedništvo Crkve.

Parabola o Dobrom pastiru može se izvorno upotrijebiti da se djeci pomogne unići u novost kršćanskog života i u isto vrijeme otkriva način kako se ostaje s Isusom u životu povezan. Kroz prisposobu i njezinu poruku dijete će lakše shvatiti važnost sakramenta krštenja i Euharistije.

Krštenje je sakrament koji nas potpuno povezuje s Kristom – naša je sudbina krštenjem povezana s Kristovom. Krstimo se u Krista, postajemo kristoliki jer kroz vrata – Krista – ulazimo u novost života. To je temelj našeg vjerničkog postojanja. Ipak, to je samo početak i on u sebi sadržava neizmjerne mogućnosti. Unići kroz vrata – Krista, biti kršten, ima svoje ostvarenje u trajnom povezivanju s Kristom: slušati njegov glas, dopustiti da te upozna – jer on želi upoznati i čuti svoje. Ovo treba na poseban način naglašavati baš djeci ove dobi koja rado traže druženje. Druženje ipak ne smije imati za cilj samo to da se bude s drugima, nego i poznavanje.

Isus poznaje svoje i želi da i oni njega poznaju. To poznavanje u ljubavi želi ići do kraja: davati život za druge (djeca te dobi spremna su na velikodušnost i hrabrost). To će Isus posebno ostvariti u Euharistiji – sebedarju, ali on se daje i u samoj svojoj riječi. Valja posebno na-

12 Usp. DIETMAR, R. „Der gute HIRT“, Fredebeul Koenen, Essen-Werden, str. 17

glašavati važnost Božje prisutnosti i djelotvornosti u samoj njegovoj riječi, jer samo istinsko slušanje njegovih riječi dovodi do dubinskog poznavanja i potpunog darivanja. Ne radi se samo o jednostranom slušanju, poznavanju i darivanju, Isus želi i očekuje naš govor, našu objavu i naše sebedarje. Odnos pastira prema stadi i pojedincima iz stada ima se ostvarivati i među članovima stada: Kristov je onaj koji poznaje svoje bližnje, koji ih zna čuti i davati život za njih. Snaga ovoga ostvarivanja jest Euharistija u kojoj se ne pričešćujemo samo s Kristom nego sa svima u Kristu.

Prispodoba također rasvijetljuje još jednu dimenziju sakramenta krštenja: svaki krštenik je poslan i navješćivati. To je također važno naglašavati baš za ovu dob kada se grupa nekako zatvara, ima svoje tajne. Krštenje nas otvara za sve: Ima još mnogo ovaca koje nisu u ovom ovčinjaku.

„Imam i drugih ovaca, koje nisu iz ovog ovčinjaka, i njih mi treba dovesti, one će čuti glas moj, te će biti jedno stado i jedan pastir“ (Iv 10,16).

Povezanost između djetetove potrebe za „pomirenjem“ i parabole

Bog se brine za svakog čovjeka. Njemu je važan svaki čovjek. Djeca imaju potrebu da osjete kako nas ništa ne može odijeliti od Božje ljubavi pa napravili ne znam što. Kada netko ima 99 ovaca a pođe u potragu za jednom jedinjom koja se izgubila, i kada je sav radostan stavlja na ramena, da bi zatim to proslavio sa svojim susjedima, tu se onda može vidjeti koliko je vrijedan svaki čovjek.¹³

Dijete već u početnoj mjeri može samo prosuditi, kada je njegovo djelovanje dobro, a kad je loše. Ta sposobnost ne dolazi sama od sebe, nego je ovisna o odgoju. Cilj je da dijete dovedemo do odgovornosti za svoja djela. Djeca moraju iskusiti dobro što ga čine, a da zlo ne razara samo ljudsku obitelj, nego je zlo i pred Bogom.¹⁴

Potrebno je drugima oprostiti, učiniti prvi korak, što nije lako. To se ne može „odrediti“ ili narediti. Važan je razgovor o konkretnoj situaciji. Još važnije je da dijete doživi tu situa-

ciju u kući. Kada kod roditelja vidi primjer praštanja, tada će i ono lakše moći oprostiti i moliti za oprostjenje.

KATEHETSKI VID

Kateheza treba voditi kršćanskoj praksi, ali isto tako mora od nje polaziti i uvoditi dijete u smisao sakramentalnog i vjerskog života. Ona mora dokučiti smisao činjenica kršćanskog života u kojemu ono sudjeluje i stoga je zadaća kateheze posredovati mu Isusa Krista kao živu osobu prisutnu u životu vjernika, u životu koji od njega prima svoje posebno obilježje. Svjedočanstvo odraslih u ovoj dobi je od velike važnosti. Budući da se dijete sada priprema na sakramente inicijacije, izuzetno je važna uloga roditelja bez čije suradnje i najbolji katehetski rad neće biti dostatan. Ako dijete u svojim roditelja ne nalazi autentičnog kršćanskog života po Božjoj volji, svi oni sadržaji koje ono u katehezi prima stvorit će kod njega jaku afektivnu krizu (ono na temelju onog ideala koji je dobilo u katehezi prosuđuje i uočava da su njegovi roditelji isključeni iz Božjeg Kraljevstva), koju kateheta svojom razboritošću može umanjiti ali je nipošto ne smije previdjeti radi opasnosti orknjivanja katehetske poruke.¹⁵

Kateheza uvodi u osobnu vjeru i sakramente

Kateheza ove dobi mora dijete odgajati u osobnoj vjeri. Ona će se pozabaviti savješću, djetetovom odgovornošću i ozbiljnošću, ponosom, velikodušnošću i slobodom. Odgoj djetetove savjesti značit će: oraspoložiti ga da čuje Božji poziv po Isusu Kristu u Duhu Svetome i da odgovori na nj.

U pozivu treba naglasiti i dužnost. Ova će kateheza biti kateheza o milosti i prijateljstvu s Bogom, koja će u djetetu buditi smisao i želju za njim, kao i radost i ponos zbog njega.

¹³ Usp. ROST, D., nav. dj., str. 10.

¹⁴ Isto, str. 57.

¹⁵ Usp. COLOMB, J., nav. dj., str. 46–48.

Dvije su pojave o kojima kateheza djece ove dobi mora voditi računa. To je stvaranje novih odnosa između djeteta i Boga, s jedne strane, te s druge strane zadaća koju Crkva zahtjeva od djeteta koje je došlo do upotrebe razuma, a to je primanje sakramenta pokore koji se povezuje s obnovom krštenja i primanja sakramenta Euharistije. Zato je ova kateheza, kateheza uvođenja u sakramentalni život. Ne smijemo smetnuti s uma da su sakramenti izražaj vjere koja se po njima dublje živi, upoznaje, hrani i to naročito u svojim društvenim dimenzijama. Kateheza će se brinuti o djetetovoj raspoloživosti unutarnje i osobne vjere, koja će osigurati osobne odnose između Boga i djeteta, odnose kojih djelotvorni znakovi jesu sakramenti. U djetetu se dakle mora stvarati sklad između nutarnje i sakramentalne vjere. Kateheza će to sa svoje strane najuspješnije činiti stvaranjem autentičnih vjerskih osjećaja u malom kršćaninu kojega će učiti njihovom izražavanju u sakramentima. S djecom, dakle, treba postupati kao s malim katekumenima koji se polako vode i uvode u sakramentalne obrede. Treba u njima buditi i rasplamsavati ljubav prema Bogu iz koje će mali pripravnici svakodnevno prikazivati svoj život i svoje čine nebeskom Ocu po Kristu i s Kristom u Duhu Svetom. Tako će se u njima razvijati duh pokore kada uvide da u njihovom životu ima i takvih čina koje ne mogu Bogu prikazati, a to su njihove pogreške koje ih na neki način dijele od Boga.

Tako primanje sakramenta neće biti za njeega nešto izdvojeno iz njegova života, nego će to biti izraz vjere, tj. njegova svakodnevnog suživota i sjedinjenja s Bogom.¹⁶

Ostvarivanje kateheze preko ispovijedi i prve pričesti

Djeca su na svoj način opterećena osjećajem krivnje. Tko će im oduzeti taj teret? Dijete misli: Kako bi bilo lijepo kad bi opet bilo sve dobro! Čeka navečer u krevetu da mu majka dade poljubac oprostjenja. Tek tada može mirno spavati i imati mir srca. Isto je i sa cijelim čovječanstvom. Isus je na križu pomirio Boga i ljude. „On nas je oslobodio“. To djetetu puno znači. On me može osloboditi i onih mojih tajnih gri-

jeha i onih koje ne smije nitko znati! A što moram ja učiniti? Ako kažem tu svoju krivnju, ako priznam da sam „odlutao“, sve je izbrisano. Povratak u Božju ljubav je povratak u radost. Dobri pastir ne ostavlja svoju ovcu samu (krštenjem je postala njegova). On joj pomaže da mu se opet vrati.¹⁷

Na koncu ovog poglavlja mogu zaključiti: prvopričesnici su djeca u takvoj razvojnoj dobi u kojoj im je potrebno *navijestiti* evangelizacija), *protumačiti* (kateheza) i *proslaviti* (sakramente) ono što se već s njima dogodilo (krštenje) i ono što se neposredno u njima ima dogoditi (pomirenje, euharistija) u kršćanskoj zajednici.

Polazim od pretpostavke da prispodoba o Dobrom pastiru i prispodoba o Izgubljenoj ovci sadrže u sebi sva tri spomenuta elementa i da su s katehetskog stajališta za ovaj uzrast i u ovoj prigodi vrlo podobne.

INTERPRETACIJA PRISPODOBE O DOBROM PASTIRU (I IZGUBLJENOJ OVCI) U VJERONAUČNOM SUSRETU PRVOPRIČESNIKA

Izradila sam model na temu „Prispodoba o Dobrom pastiru“ (i o „Izgubljenoj ovci“), i praktično ga provjerila u dvije grupe: u Zagrebu u župi sv. Blaža i u župi Marijina uznesenja u Remetama – Zagreb.

Cilj ovog napisa jest prikazati izrađeni model i sažeti rezultate njegove provjere.

Opći podaci o susretu s djecom

Dob: prvopričesnici

Broj sudionika u grupi: 25

Ciljevi:

- Posredno uvođenje u sakrament prve ispovijedi i euharistije povezane s obnovom krsta.

¹⁶ USP. COLOMB, J., nav. dj., str. 48-50.

¹⁷ USP. D. ROST, nav. dj., str. 25.

- Stvaranje djetetova vlastitog odnosa prema Bogu koji uvijek prvi ljubi i poticanje rasta vjere.
- Sposobnost doživljaja parabole biblijskog teksta.
- Sposobnost racionalnog i fantazijskog stvaralačkog mišljenja i verbalnog izražavanja.
- Razvijanje sposobnosti stvaralačkog izražavanja, likovnog i pismenog.

Metodički sustav:

Interpretativno-analitički.

Metodički postupci:

Razgovor, interpretativno čitanje, izricanje dojmova, likovno i pismeno stvaralačko izražavanje i molitva.

Oblici rada:

Frontalni, pojedinačni.

Mediji:

Katekizam „Pozvani na gozbu“, Sveto pismo, bijeli papir, tempera boje, glazba.

Trajanje: 60 minuta.

Globalna struktura interpretacije:

- Motivacija
- Najava priče
- Interpretativno čitanje
- Emocionalna pauza – glazba stvara ugodaj
- Izricanje dojmova
- Interpretacija u užem smislu
- Stvaralačko izražavanje – likovno i pismeno
- Sinteza

Tok vjeronaučnog susreta

Motivacija:

U daljnjem slijedu donosimo naizmjenične upute voditeljice i odgovore vjeroučenika: poticajnim pitanjima nastojala sam pobuditi osjećaj suradnje i što veću pažnju na vjeronaučnom susretu.

– **Jeste li kada vidjeli ovcu?**

Sv. Blaž – Svi: Da.

I. grupa – Ja sam vidjela ovcu na pašnjaku (djevojčica).

– Ja sam vidjela ovcu na Velebitu

kad sam putovala na more (djevojčica).

Remete – Svi: Jesmo

II. grupa: – Ja sam čuvao ovce u Bosni kod bake (dječak).

– Ja sam vidjela ovcu na selu u Hercegovini (djevojčica).

– **Kako izgleda ovca i čime se ona hrani?**

I. grupa: – Ovca ima krzno od vune (dječak).

– Ovca može biti crna ili bijela (dječak).

– Ovca se hrani travom i sijenom (djevojčica).

– Ja sam joj dao kruha i soli da jede kao i ljudi (dječak).

– Ovca jede i slatkiše, meni je ispio bombon i ovca ga je pojela (djevojčica).

II. grupa: – Ovca ima na glavi rogove (dječak).

– Ima bijelo runo (djevojčica).

– Ovca ima tijelo i rep (djevojčica).

– Ovca ima usta, zube, i hrani se zelenom travom (djevojčica).

– **Kako se zove čovjek koji pazi ovce?**

I. grupa: – SVI: pastir

– Čuvar ovaca (djevojčica).

– Čoban (dječak).

II. grupa: – Ovčar (dječak).

– Pastir ovaca (djevojčica).

– Čoban i on ima svoju čobansku torbu, frulu i svoga psa (dječak).

– **Da li vam se nekad dogodilo da ste nešto izgubili?**

I. grupa: – Ja sam izgubila narukvicu sa monogramom (djevojčica).

– Ja sam izgubila sat koji mi je kuma na krštenju poklonila (djevojčica).

– Ja sam se jednom izgubila na tržnici. Prodavačica me zadržala uz sebe i tješila me da će majka doći. Ja sam u mnoštvu ugledala crvenu haljinu i tako sam pronašla svoju

majku (djevojčica).

- Ja sam se izgubio na Velesajmu ali me tata pronašao (dječak).

II. grupa: - Ja sam izgubio ključeve od kuće ali je tata napravio druge (dječak).

- Marko i ja smo se izgubili u šumi i jedva smo izašli na pravi put kad smo se sjetili kako nas je učiteljica učila gdje raste mahovina (dječak).

- **Kako ste se tada osjećali?**

I. grupa: - Ja sam bila tužna (djevojčica).

- Ja sam bio zabrinut (dječak).
- Ja sam plakala i brinula se hoće li me mama naći (djevojčica).
- Bilo me sram plakati ali su mi suze same navirale (djevojčica).

II. grupa: - Tužna sam bila (djevojčica).

- Bojao sam se što će mi tata reći (dječak).
- Zbunjeni.
- Zabrinuti.
- Žalosni.

Najava teksta

Djecu sam upozorila da ćemo čuti jednu priču koju je Isus ispričao svom narodu. Ta se priča zove „Priča o dobrom pastiru i ovci (izgubljenoj)”. Pažljivo slušajte pa ćete čuti iz biblijskog teksta kako se ponašao ovaj pastir kad je izgubio ovcu.

Interpretativno čitanje

Voditeljica interpretativno čita biblijski tekst (prema Iv 10,1–17; Lk 15,3–8); prilagođen za prvopričesnike iz „Pozvani na gozbu”, str. 37.

Priča o dobrom pastiru i izgubljenoj ovci

Isus je ljudima govorio na različite načine. Govorio im je u pričama. Tako im je jednoga dana ispričavao ovo: Neki pastir imao 100 ovaca. Jedna mu ovca zalutala i negdje se izgubila. Pastir je ostavio 99 ovaca i pošao u potragu za zalutalom. Nakon dugog tra-

ženja pronađe je, stavi je na ramena i sav radostan vrati se kući. Sazove prijatelje i rekne im: ‘Radujte se sa mnom! Našao sam svoju ovcu, onu koja se bila izgubila!’ I nadoda Isus: ‘Tako Bog čini s ljudima. On je vaš Otac, on ne želi da se itko od ljudi izgubi i da propadne. Kad se grešnik obrati, Bog se raduje zajedno s njim.’

Izražavanje doživljaja

Emocionalna pauza. Nakon kratke emocionalne pauze potakla sam vjeroučenike da iznesu svoje doživljaje izazvane slušanjem ove priče. U tom sam im pomogla poticajnim pitanjima.

- **Kako se osjećate nakon pročitane priče?**

I. grupa: - Ja se osjećam veselo, jer je priča dobro završila (dječak).

- Ja sam radosna jer je pastir pronašao svoju ovcu i radost je podijelio sa svojim prijateljima (djevojčica).
- Bila sam tužna kad je Isus izgubio ovcu (djevojčica).
- Bilo mi je drago što je Isus išao potražiti baš tu jednu ovcu a imao ih je još 99. Htio je da ima sve svoje ovce (dječak).

II. grupa: - Ja sam najviše bio sretan kad je pastir odlučio da će ići tražiti ovcu (dječak).

- Osjećam se dobro jer pastir nije dozvolio da mu se ovca izgubi, ona je samo malo zalutala (dječak).
- Ja sam bila zabrinuta kad je ovca otišla iz stada a poslije sam bila sretna (djevojčica).

- **Tko je ispričao ovu priču?**

I. grupa: - Svi: Isus.

- Ovu priču je ispričao Isus svojim apostolima (dječak).
- Priču je ispričao Isus Bog (djevojčica).

- II. grupa: – Ovu priču je ispričao Isus za djecu (djevojčica).
 – Isus je ispričao priču svim ljudima (dječak).

– **Kako se osjeća pastir koji očekuje povratak ovce?**

- I. grupa: – Pastir je bio žalostan jer ne zna da li će ju pronaći (djevojčica).
 – Ja mislim da se pastir nadao da će naći ovcu, a mislio je da će i sama doći, jer ne može biti sama (dječak).
 – Pastir se osjećao tužan i osamljen jer je izgubio svoju najdražu ovčicu (djevojčica).

- II. grupa: – Pastir je pun nade da će se ovca vratiti (dječak).
 – Pastir se osjeća razočaran jer je ovca iz čistog razloga otišla (dječak).
 – Pastir je žalostan: kako mu može otići ovca, ako ju on voli (djevojčica).

– **Kako doživljavate pastira koji traži ovcu i trenutak njihovog susreta?**

- I. grupa: – Pastir je zabrinut dok ju je tražio, ali kad ju je pronašao, nije na nju vikao, stavio ju je na ramena i ponio kući (djevojčica).
 – On nije gubio nade da ju neće naći, ali kad ju je pronašao, odahnulo mu je. Uzeo ju je i ponio (djevojčica).
 – Ja doživljam da je Isusu stalo do svih ovaca jer je ostavio onih 99 i išao tražiti onu izgubljenu (dječak).

- II. grupa: – Pastir je pretužan jer je ostavio 99 ovaca i ne zna što će se s njima dogoditi dok ne nađe izgubljenu. Kad ju je pronašao, nestale su sve brige (djevojčica).

- Pastiru je malo falilo da bude sretan. Kad ju je pronašao, poljubio ju je i ponio na ramenu (djevojčica).

- Ja doživljam pastira jako brižnog jer nije dao da mu se izgubi ni jedna ovca. To je bila nagrada da nađe izgubljenu ovcu (dječak).
 – Pastir je u brizi zbog svake svoje ovce. Kad je pronašao izgubljenu, bacio ju je u zrak od radosti (dječak).

– **S kim je pastir podijelio svoju radost zbog nađene ovce?**

- I. grupa: – Pastir je dijelio radost s nađenom ovcom i drugim ovicama (dječak).
 – Pastir je dijelio radost s najbližima i sa svojim prijateljima (djevojčica).
 – On je bio radostan što su sada sve njegove ovce na okupu. To su znali i njegovi susjedi koji su se zajedno radovali njegovoj sreći (dječak).
 – Pastir je dijelio radost sa svim ljudima koji se znaju radovati (djevojčica).

Interpretacija u užem smislu

Nakon iznošenja doživljaja i dojmova uvidjela sam da su vjeroučenici shvatili vrijednost priče, tj. uočili su detalje Isusovog postupka pa sam smatrala da nije više potrebno čitati priču. U fazi interpretacije u užem smislu donosim dvije cjeline.

- a) prepričavanje priče uz poticajna pitanja;
 b) stvaralačko izražavanje: likovno i pismeno.

– **O čemu se u ovoj priči govori?**

- I. grupa: – U ovoj priči se govori o pastiru kojemu je stalo do svake ovce jednako (djevojčica).
 – U priči se govori o pastiru Isusu, grešniku, prijateljima i susjedima (djevojčica).
 – U priči se govori o zločestoj ovci koja se posvadila i otišla sama (djevojčica).
 II. grupa: – U priči se govori o brižnom pastiru (djevojčica).

- U ovoj priči se može vidjeti radost i tjeskoba čuvara ovaca, kako se osjeća prije i poslije kad ju je pronašao (djevojčica).
- Ovdje se govori o pastiru koji je izgubio ovcu i on pošto-poto nju mora naći jer je on čuvar ovaca (dječak).
- Ne radi se ovdje o pravim ovacama nego o Isusu i ljudima (djevojčica).
- **Zar je pastiru koji je imao još 99 ovaca važna ona jedna koja je odlutala da je mogao ostaviti sve njih i poći u potragu za njom? Pa još tako umoran i nju stavlja na ramena? Je li ta ovca toliko vrijedna i važna?**

- I. grupa: – Ta ovca je bila pastiru najvrednija jer je imala najbolje krzno (dječak).
- Ova je ovca Isusu vrijedna jer je hoće usporediti s ljudima (djevojčica).
  - Vidim da je Isus umoran, ali nije dozvolio da mu ovca zaluta, ide ju tražiti (djevojčica).

- II. grupa: – Pastiru je i ta ovca važna kao onih 99. Nije mu bila ni teška. Stavio ju je na ramena i ponio kući (dječak).
- Ovdje vidimo da pastir nema neku ovcu koja mu je više ili manje vrijedna. On sve jednako voli (dječak).
  - Pastiru nije nikad teško niti je umoran kad se radi o njegovim ovacima jer ih voli (djevojčica).

– **Zašto je Isus sebe usporedio s pastirom?**

- I. grupa: – Zato jer je Isus jako sličan pastiru (djevojčica).
- Isus je vidio kako pastir čuva ovce pa tako i on (dječak).
  - Isus sebe uspoređuje s pastirom jer on tako postupa s ljudima (djevojčica).

- II. grupa: – Isus sebe uspoređuje s pastirom jer je pastir brižan za svoje stado pa tako i on za nas (djevojčica).
- Isus je sebe usporedio s pastirom jer on zna svaku svoju ovcu po imenu, zna kakvu vunu ima. Tako Isus nama zna imena i poznaje nas (djevojčica).
  - Isus je sličan pastiru jer on nas čuva i brani da se ne izgubimo (dječak).

– **Što mislite na kakvu je to hranu Isus mislio, kojom on to hranom hrani svoje ovce, tj. nas vjernike?**

- I. grupa: – Isus nas hrani posvećenim kruhom (dječak).
- Isus je mislio na pričest (djevojčica).
  - Isus nas hrani svojim Tijelom (djevojčica).
  - Isus nas hrani hostijom, beskvasnim kruhom (djevojčica).

- II. grupa: – Isus nam je ostavio da se pričestimo njegovim Tijelom i Krvlju (djevojčica).
- Isus je mislio na vječnu hranu naše duše (dječak).
  - Isus hrani naše srce svojom ljubavlju (djevojčica).

– **Što mislite tko je tu među nama zalutala ovca?**

- I. grupa: – Može biti svaki čovjek koji odluta od Boga (dječak).
- Tko god sagriješi (dječak).
  - Onaj tko nije dobar i tko ne sluša roditelje (djevojčica).

- II. grupa: – Zalutala ovca je svaki čovjek kad sagriješi (djevojčica).
- Tko ne vjeruje u Boga on je zalutala ovca (dječak).
  - Tko ne ide na sv. misu i ne ispovijeda se (djevojčica).
  - **Da li se ovca uprljala dok je hodala krivim i blatnjavim putevima? Što mi uprljamo kad odlutamo od Isusa?**

- I. grupa: – Svi: DA.
- Mi uprljamo svoju savjest, svoju dušu koju smo na krštenju imali čistu (djevojčica).
  - Kad odlutamo, onda Bogu okrenemo leđa i zatvaramo srce (dječak).
- II. grupa: – Ovca se uprljala dok je išla blatnim putem, tako i mi dok grijehimo, zaprljamo dušu (djevojčica).
- Čovjek kad je grešan, on izgubi veselje i uvijek je tužan (dječak).
  - Čovjek kad sagriješi, on uprlja i svoju savjest, a kad se ispovijedi, ona mu ponovno postaje čista (djevojčica).
  - Čovjek kad je grešan i njegovo srce nije dobro, on tada želi drugom zlo (djevojčica).
  - **Kako Isus postupa s nama kad sagriješimo, da li nas pušta da nas vuci pojedu ili čeka da se sami vratimo?**
- I. grupa: – Kad jako sagriješimo, Isus nas ponekad kažnjava tako da nam da neku nevolju (djevojčica).
- Isus nas čeka da se vratimo, a ako se ne vratimo, on nas ide tražiti (dječak).
  - Kad se ispovijedimo, onda nam je Isus oprostio, raduje se s nama i voli nas jer smo se vratili (djevojčica).
- II. grupa: – Kad se obratimo, Isus nam oprost i voli nas kad smo dobri i kad ne psujemo (djevojčica).
- Isus nam daje slobodu da budemo dobri ili zločesti, ali on je uvijek uz nas i zabrinut je za nas (dječak).
  - Isus se za nas brine i preko nekih drugih ljudi da se vratimo k njemu, preko velečasnog u ispovijedi, preko prijatelja i mnogih drugih (djevojčica).
  - **S kojim sakramentom možemo usporediti susret pastira i izgubljene ovce?**

- I. grupa: – Svi: s ispovijedi
- Sa sakramentom ispovijedi, kad ispituju svoju savjest i kad se kajemo (djevojčica).
- II. grupa: – Da se pomirimo s Isusom preko velečasnog (djevojčica).
- I kad se kajemo što smo sagriješili (dječak).
  - **Da li se mi radujemo kad se vratimo Isusu i kad se vrati netko drugi iz naše zajednice i na koji način ćemo to proslaviti?**
- I. grupa: – Sigurno da se radujemo i onda smo sretni i kao da nam se ništa ne može dogoditi i to proslavimo zajedno u sv. misi (djevojčica).
- Mi kršćani to slavimo na euharistijskom slavlju (djevojčica).
- II. grupa: – Mi se svi zajedno radujemo na sv. misi i što je Isus s nama (djevojčica).
- Rado idem na sv. misu i ja sam u crkvi sretan jer tamo svi zajedno pjevamo i zahvaljujemo Bogu (dječak).
  - Ja sam radosna što je pod sv. misom Isus s nama prisutan i onda smo svi njegovi (djevojčica).

I. grupa: Stvaralačko izražavanje – likovno

Vjeroučenicima sam podijelila bijeli papir i posudu s vodom, boje, kistove sa zadatkom: Svatko neka odabere kojim bi bojama izrazio svoje doživljaje i što je to što ste u ovoj priči najsnažnije doživjeli. Da li je to trenutak kada se ovca izgubila ili radost kad ju je pastir pronašao, ili je to radost krštenja i prve pričesti.

Likovni radovi. Mogu reći da su djeca pokušala ostvariti slikarski pristup djelomično apstraktno. Bojom su uspjeli izraziti puno življenja odnos prema tekstu, uglavnom akvarelnom tehnikom. Slikali su dugo jer su htjeli sve što ih se dojmilo naslikati na jedan list. Slikanje je bilo odraz doživljaja biblijskog teksta. U većini radova su tople boje a ima i hladnih, sirovih. Tu su djeca izrazila niz du-

ginih boja igrajući se bojom. Nakon radova djeca su kratko izrekla nešto o svom radu. Nisam imala vremena da s njima pođem korak dalje.

II. grupa: Stvaralačko izražavanje – pismeno

Djeca druge grupe su se razlikovala u stvaralačkom izražavanju (pismeno). Ova grupa je dobila zadatak da se poistovjeti s dobrim pastinom ili izgubljenom ovcom. Donosim nekoliko dječjih radova.

Bezbrizna ovca

Dosta mi je bilo, neću više slušati, uvijek ići tamo kuda drugi hoće i ravnati se po drugima. Hoću ići tražiti bolju hranu i vlastiti put. Već vidim lijepe pašnjake, nitko više ne jede sa mnom, nema više nikakvih zapovijedi, sama sam i slobodna. Brzo sam se i najela i odmorila. Dolazi večer i jedino me je strah. Idem do brda možda tu ima neko sklonište, ne, nigdje ništa, gusta šuma. I već je mrak, počela sam plakati i dozivati svog čuvara. Pogriješila sam, pogriješila sam, zašto sam otišla? Dolazi netko. Razbojnik? Kao da poznajem korake, to je moj čuvar. Što će mi sada reći? Ugledala sam ga – tu je! – sad sam radosna. Pomilovao me je i topao čujem glas. Sretna sam. Stavio me na ramena i nosi me kući. Morala sam mu odmah reći nek mi oprost, neću više to činiti (djevojčica).

Žalostan i zabrinut pastir

Dok čuvam stado svojih ovaca sretan sam i radostan jer imam tako puno ovaca koje se međusobno vole. Ja ih volim i one mene vole. Brinem se oko njih da imaju dobru hranu. Jedan dan su mi se posvadile dvije ovce i jedna se naljutila i otišla od drugih ovaca. Išao sam pitati njenu drugaricu – ovcu: gdje je tvoja prijateljica? Ona mi odgovori: Moja prijateljica se naljutila na mene jer sam ja jela njezinu gljivu koju je ona našla; ona se naljutila i otišla. Odmah sam išao tražiti ovcu. Dugo sam je tražio, i izgubio svaku nadu. Odjednom moj pas spazi ovcu u jarku, brže bolje siđem da ju uzmem. Ona je

tada bila žalosna, uprljala se po blatu, bila gladna. Kad sam ju uzeo, bila je radosna, tada sam se veselio zajedno s njom i vratio sam je u stado (dječak).

Pastir

Ja sam svakoga dana čuvao svojih 100 ovaca na dobrim travama. Stalo mi je do mojih ovaca. Neki dan dok sam čuvao ovce, jedna je nestala. Zato što svoje ovce volim, brže sam pošao da je tražim. Bila mi je važna i ova moja jedna ovca kao i onih 99. Nakon dugog traženja čujem izdaleka kako me zove da joj dođem pomoći da se spasi. Mogla je umrijeti, zaplela se u grm. Tako sam bio sretan što sam je našao, pomilovao sam je, stavio na ramena i ponio kući (djevojčica).

Bezbrizna ovca

Jedan dan sam odlutala od drugih svojih ovaca, jer nisam pazila kud treba ići. Ostala sam sama, i tako sam lutala dugo sama. Tada sam se sjetila drugih ovaca, kako su one sve zajedno, one zajedno pasu, hodaju, spavaju i vole jedna drugu. Pastir se brine oko njih, traži im dobru pašu, vodu, vodi ih kući, štiti ih, on s njima dijeli život. One ga vole i slušaju, samo ga ja nisam poslušala, otišla sam na krivi put. Ne, moj pastir mora doći po mene, mora me naći. Oprosti mi, ti si se brinuo za mene, a ja te nisam poslušala. Vidim svoga psa spašena sam, vičem radosna, evo moj pastir nije se naljutio, oprostio mi je i ponio me kući (dječak).

Sinteza, generalizacija i aktualizacija

Na temelju našeg rada u sintezi generalizacije i aktualizacije sam htjela sažeti ono što smo naučili (i što još možemo naučiti) od Dobrog pastira i izgubljene ovce. Zadatak se sastojao od slobodno izrečenih molitava ili kojeg drugog slobodnog oblika gdje su vjeroučeni zahvalili za milosrđe koje nam Bog iskazuje opraštajući nam grijeh u sakramentu pomirenja i na mnoge druge načine. Zbog kratkoće vremena to nisam uspjela učiniti na našem vjeronaučnom susretu, nego je ovaj rad bio za domaću zadaću. Donosim neke radove djece:

Dječak: Neizmijerna je ljubav Pastira Isusa prema njegovim ljudima. Bog ne dopušta da mi propadnemo. Ako netko odluta, on je strpljiv i čeka nas da se vratimo preko njegovog zamjenika na zemlji – svećenika. Bog nas poštuje i daje nam slobodu da izaberemo dobro od zla. Hvala ti Isuse što mi sve ovo daješ, a nisam zaslužio. Da ti uzvratim, Isuse ja te poštujem.

Djevojčica: Isuse, o tebi su se velike stvari pričale dok si živio u svojoj zemlji. Svi su ljudi iz Palestine dolazili da vide čudesa koja činiš. Isuse, ti to i danas činiš. Pomozi ljudima koji ne vjeruju da te upoznaju. Molim te, Isuse.

Djevojčica: Isus je ljudima ispričao priču o Dobrom pastiru kao primjer da vide kako Bog postupa s nama ljudima. Čovjek koji sagriješ vraća se Bogu kad se ispovijedi. Bog se

zajedno raduje s njim jer se obratio i pošao Božjim putem.

Dječak: Isuse, ova ovca nije bila pažljiva pa se izgubila. Ja sam isto bio sagriješio i molio sam te da mi oprostiš. Ti si mi oprostio i ja sam sretan jer smo opet dobri prijatelji.

Djevojčica: Isuse ja ne znam zašto si dopustio da ona djeca u dalekom svijetu umiru od gladi. Požuri Isuse i pronađi ih. Oni su ti u Africi, daj im kruha kao i nama. Isuse, požuri, molim te.

Dječak: Od Dobrog pastira sam naučio da treba biti dobar i pošten. Bože, pomози mi, ako budem kao ovca pa odlutam od stada, da se vratim, a da ne propadnem.

Djevojčica: Dragi Bože, čuvaj me, da se ne izgubim, ako se izgubim pošalji Isusa da me pronađe da se ne bi zauvijek izgubila. Pomozi nam da živimo u miru i radosti.